

Evaluatie van een web-based tool ter preventie en bestrijding van methicilline resistente Staphylococcus Aureus

Drs. F. Verhoeven (1,*), A.J. Vreeburg, Bsc (1), Dr. A.W. Friedrich (2), Dr. I. Daniels-Haardt (3), Dr. M.G.R. Hendrix (4), Prof. dr. M.F. Steehouder (1), Dr. J.E.W.C. van Gemert-Pijnen (1)

¹ Universiteit Twente, Faculteit Gedragwetenschappen

² Institut für Hygiene, Universitäts-klinikum Münster

³ Landesinstitut für den öffentlichen Gesundheitsdienst Nordrhein-Westfalen

⁴ Laboratorium

Microbiologie Twente Achterhoek

* e-mail: f.verhoeven@utwente.nl

Samenvatting: De Universiteit Twente heeft een web-based tool ontwikkeld (www.mrsa-net.nl) met als doel het beantwoorden van de praktische vragen over MRSA die leven onder publiek en zorgprofessionals. Tijdens de evaluatie, in de periode april-juni 2008, werden 20 zorgprofessionals geïnterviewd over het gebruik en nut van de tool. Uit deze interviews is naar voren gekomen dat de tool ‘innovatief’ is en ‘waardevol voor de praktijk’. MRSA-dragers en -verpleegkundigen vormen de belangrijkste doelgroep. Idealiter zou de tool aan hen aanbevolen moeten worden door de opinieleiders op dit gebied, de ziekenhuishygiënisten. Het is bovendien belangrijk voor de makers van de tool om duidelijker de relatie aan te geven met de bestaande richtlijnen van de Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding (LCI) en de Werkgroep Infectiepreventie (WIP).

Inleiding

Vanuit de behoefte aan praktische informatie over MRSA werd door het netwerk Euregio MRSA-net Twente/Münsterland een web-based tool ontwikkeld die op 19 februari 2008 werd gelanceerd tijdens een symposium (1). Euregio MRSA-net Twente/Münsterland is een door de Europese Unie gesubsidieerd samenwerkingsverband tussen ziekenhuizen, laboratoria, GGD'en, universiteiten en verpleeghuizen in het gebied Twente/Münsterland gericht op grensoverschrijdende preventie en bestrijding van MRSA. De vorm en inhoud van de tweetalige tool zijn gebaseerd op een uitgebreid vooronderzoek naar de informatiebehoefte over MRSA van zowel publiek als zorgpersoneel. Tijdens het vooronderzoek kwamen meer dan 400 vragen over MRSA aan het licht die door de bestaande MRSA-protocollen niet beantwoord werden. De tool tracht deze te beantwoorden, gebaseerd op de nationale MRSA-richtlijnen (2-4). Sinds de tool online is, is deze bezocht door ruim 35.000 unieke personen en kent dagelijks een gemiddeld aantal unieke bezoekers van 350 (d.d. 28 januari 2009). Om vast te stellen wat het effect van de tool is en op welke wijze het gebruik ervan gestimuleerd kan worden, werden 20 zorgprofessionals geïnterviewd.

Methode

Tussen april en juni 2008 werden interviews op de werkplek afgenomen bij 10 Duitse en 10 Nederlandse zorgprofessionals uit de Euregio Twente/Münsterland. Uit elk land waren 2 afdelingsassistenten, 2 verpleegkundigen, 2 artsen, 2 ziekenhuishygiënisten en 2 artsen-microbiologen betrokken (8 mannen, 12 vrouwen). Zij werkten gemiddeld 17.7 jaar in de zorg.

Het interviewschema was gebaseerd op het zogenaamde PRECEDE-model (Predisposing, Reinforcing and Enabling Constructs in Educational/Ecological Diagnosis and Evaluation) (5). PRECEDE is een veelgebruikt model in de gezondheidsvoorlichting en bevat factoren op 3 niveaus die bepalen of een individu al dan niet een bepaald gewenst gedrag vertoont. In dit onderzoek is het gewenste gedrag geformuleerd als het gebruiken van de tool in de dagelijkse praktijk. Het eerste niveau dat het PRECEDE-model onderscheidt bestaat uit predisposing of individuele factoren zoals attitude. Het tweede niveau bevat de enabling factoren ofwel werkgerelateerde factoren, bijvoorbeeld werkdruk. Op het derde niveau zijn de reinforcing of organisatiefactoren, zoals positieve reacties van bijvoorbeeld het management of collega's. Elk van de PRECEDE-factoren werd voorgelegd aan de respondenten met de vraag of en zo ja, hoe deze van invloed zou kunnen zijn op het gebruik van de website.

Resultaten

De respondenten vonden de tool “gemakkelijk in het gebruik” (n=11), “overzichtelijk” (n=6) en “innovatief” (n=7). Enkelen (n=4) zeiden dat “een website beter werkt dan een protocol”. De antwoorden op de vragen vond men “makkelijk leesbaar” (n=9). Interessant was dat 2 respondenten aangaven dat de tool kan helpen bij het wegnemen van angst voor MRSA. De tool is volgens de geïnterviewden het meest geschikt voor patiënten met MRSA (n=14) en hun naasten (n=7). 12 deelnemers gaven aan de tool vooral bruikbaar te vinden voor verpleegkundigen. 12 respondenten waren van plan de tool in de toekomst zelf

te gaan gebruiken. Zes van hen zeiden daarbij dat alleen te doen indien relevant, bijvoorbeeld bij een MRSA-uitbraak op de afdeling. Vier personen zeiden de tool in de toekomst absoluut niet te gebruiken, “omdat zij de antwoorden al kennen” of “omdat een algemene website niet past bij het situatieafhankelijke karakter van het MRSA-beleid”. De overige deelnemers wisten het nog niet.

Om het gebruik van de tool door zorgprofessionals te stimuleren dienen de makers van de tool volgens de respondenten rekening te houden met factoren op individueel, werkgerelateerd en organisatieniveau. Deze factoren worden hieronder toegelicht.

Individuele factoren

De grootste bedenking die de zorgprofessionals bij de tool hadden is dat de adviezen van de tool niet lijken te stroken met de landelijke WIP- en LCI-richtlijnen: “Nou, het beleid zoals we dat in Nederland moeten volgen, dat wordt vastgelegd bij de WIP, en niet zoals dat hier op de website staat! Kijk, als het strijdend met elkaar gaat worden, als er problemen uit komen, dan is dat een negatieve prikkel om het [op de tool] te gaan kijken!” (Respondent 8 Nederland, ziekenhuishygiënist). Om meer vertrouwen te winnen van de doelgroepen zouden de makers van de tool een samenwerkingsverband kunnen aangaan met deze instanties, of duidelijker moeten aangeven dat de adviezen van de tool wel degelijk gebaseerd zijn op nationale richtlijnen.

Werkgerelateerde factoren

Door de hoge werkdruk is het niet altijd mogelijk om tijdens de werktijd de tool te raadplegen. Ook heeft niet iedereen toegang tot het internet. Dit geldt met name voor verpleegkundigen en afdelingsassistenten. Met betrekking tot de inhoudelijke informatie is onvoldoende rekening gehouden met de verschillende kennisniveaus van de gebruikers: de informatie is minder geschikt voor artsen-microbiologen en hygiënisten. negen respondenten gaven aan dat “experts al zoveel weten over MRSA dat ze de tool niet nodig hebben”.

Organisatiefactoren

Om het gebruik van de tool in de dagelijkse praktijk te bevorderen, zullen de makers ervan de ziekenhuishygiënisten moeten benaderen. Volgens 12 respondenten (n= 12) is de ziekenhuishygiënist namelijk de belangrijkste opinielider op dit gebied: De ziekenhuishygiënisten zouden de tool kunnen noemen tijdens een klinische les.

Conclusie

Uit het onderzoek blijkt dat de MRSA web-based tool voorziet in een behoefte. Sterke punten zijn de laagdrempeligheid voor het stellen van een vraag over MRSA, het eenvoudige taalgebruik waarmee vragen beantwoord worden en het gebruiksgemak van de tool. De tool is vooral waardevol voor verpleegkundigen en patiënten: degenen voor wie MRSA in de dagelijkse praktijk de meeste implicaties heeft. Echter,

MRSA-net

Welkom op MRSA-net

Publiek

Heeft u MRSA, kent u iemand met MRSA of wilt u er meer over weten?

Hier vindt u uitgebreide en praktische informatie over MRSA.

[Lees verder](#)

Personeel

Bent u werkzaam in een ziekenhuis of andere zorginstelling?

Hier vindt u de antwoorden op uw vragen over MRSA.

[Lees verder](#)

Het project werd gesubsidieerd door de Europese Unie in het kader van het Communautaire Initiatief INTERREG-IIIa met middelen van het Europees Structuurfonds voor Regionale Ontwikkeling alsmede het Ministerie van Economische Zaken van de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen.

Das Projekt wurde finanziell unterstützt durch die Europäische Union im Rahmen der Gemeinschaftsinitiative INTERREG-IIIa aus Mitteln des Europäischen Strukturfonds für regionale Entwicklung sowie durch das Wirtschaftsministerium des Bundeslandes Nordrhein-Westfalen.

EUREGIO

laboratorium microbiologie | UKM | University of Twente | lögD

[Over deze website](#)

slechts een kleine meerderheid van de ondervraagden is van plan de tool in de toekomst te gebruiken.

Ondanks de nadelen die aan kwalitatief onderzoek verbonden zijn biedt dit onderzoek concrete aanknopingspunten om het toolgebruik in de praktijk te stimuleren en de vorm en inhoud beter aan te passen aan de wensen van de doelgroepen.

Naschrift

Het project wordt gesubsidieerd door de Europese Unie in het kader van het Communautaire Initiatief INTERREG-IIIa met middelen van het Europees Structuurfonds voor Regionale Ontwikkeling alsmede het Ministerie van Economische Zaken van de Duitse Deelstaat Nordrhein-Westfalen.

Abstract

The University of Twente developed a web-based tool about MRSA (www.mrsa-net.nl) in order to answer practical questions from both health care workers and the general public. To verify whether the target groups actually use the tool and how adoption in daily practice can be stimulated, we interviewed 20 health care workers. The health care workers consider the tool as “innovative” and “useful”. The tool’s main target groups are MRSA-carriers and nurses. In order to generate more familiarity and stimulate further use of the tool among these groups, the tool should be recommended by infection control nurses. Who regarded as the most important opinion leaders in this field. Also, the information communicated by the tool should be updated in order to complement MRSA-information provided by leading authorities such as the Working group Infection Prevention and the National Institute for Public Health and the Environment. Besides, the link between the information provided by the tool and the national MRSA-guidelines should be elucidated.

Literatuur

- 1 Verhoeven F, Gemert-Pijnen JEWC van, Friedrich AW, Daniels-Haardt I, Hendrix MGR. Ontwikkeling van een web-based learning tool ter preventie en bestrijding van Methicilline resistente Staphylococcus aureus. *Infectieziekten Bulletin* 2008; 19: 6-9.
- 2 Werkgroep Infectie Preventie. MRSA, ziekenhuis. Maart 2008. Available at: www.wip.nl. (Accessed September 2008)
- 3 Landelijke Coördinatiestructuur Infectieziektebestrijding. Draaiboek MRSA in de openbare gezondheidszorg. April 2005. Available at: [http://www.rivm.nl/cib/infectieziekten-A-Z/infectieziekten/MRSA\(methicilline-resistente-staphylococcus-aureus\)/draaiboek_MRSA.jsp](http://www.rivm.nl/cib/infectieziekten-A-Z/infectieziekten/MRSA(methicilline-resistente-staphylococcus-aureus)/draaiboek_MRSA.jsp) (Accessed September 2008)
- 4 Kommission für Krankenhaushygiene und Infektionsprävention am Robert Koch Institut. Empfehlung zur Prävention und Kontrolle von Methicillin-resistenten Staphylococcus Aureus (MRSA) in Krankenhäusern und anderen medizinischen Einrichtungen. *Bundesgesundheitsbl- Gesundheitsforsch- Gesundheitsschutz* 1999; 42: 954-8.
- 5 Green LW, Kreuter MW. Health Promotion Planning; an Educational and Environmental Approach. Palo Alto, CA: Mayfield Publishing Co.: 2006.